

מאמר ציון במשפט תפדה – ה'תשל"ד

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לשי"פ ואתחנן, י"א מנחם-אב, ה'תש"פ

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' משה בהרה"ת ר' עקיבא יוסף הכהן ע"ה

פרידמן

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע בבאיהא-בלאנקא, ארגנטינא

למעלה משלשים שנה

נלבי"ע כ"ב תמוז, ה'תשע"ו

ת' נ' צ' ב' ה'

ולזכות

מרת מרגלית רעכיל בת שרה

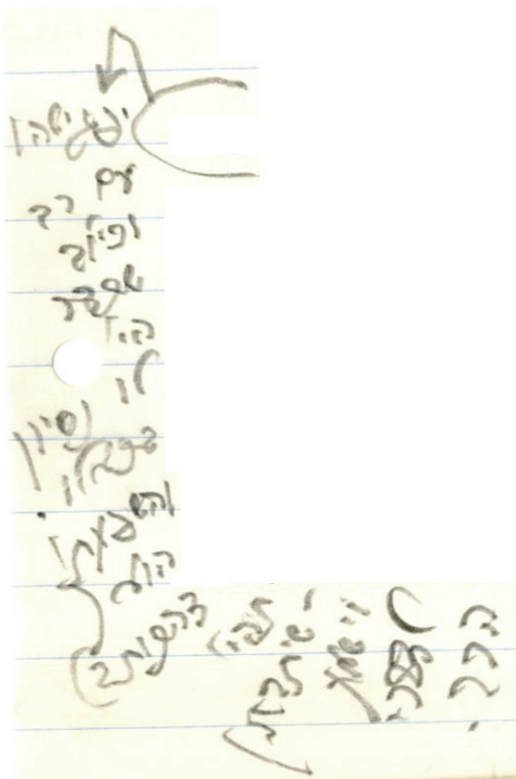
בקשר עם יום הולדתה

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

ב

[אור לכ"ה סיון, ה'תשכ"ט]

יפגישהו עם רב וכיו"ב שכבר הי' לו נסיון בכלאו. והשפעתו הוא (דהכותב) תהי' — שיתבונן וישמע לדברי הרב.

ב

מצילום כתי"ק, על גליין מכתב השואל (תלמיד ישיבה) בתאריך זה — בו מבקש הדרכה איך יכול להשפיע על פלוני, יהודי שגדל כקתולי ר"ל, להאמין בהשי"ת. והשפעתו הוא (דהכותב) תהי' — שיתבונן וישמע לדברי הרב: כלומר, שינצל הנמען כח השפעתו על יהודי הנ"ל (שכפי שמציין במכתבו — מוכן הנ"ל לשמוע ממנו), שיתבונן אכן וישמע לדברי הרב.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, י"א מנחם-אב הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה ציון במשפט תפדה גו', שנאמר בהתוועדות ש"פ דברים, ערב ת"ב, ה'תשל"ד, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ה' מנחם אב — היולא דהאר"ז, ה'תש"פ, שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע, ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ואף שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי גם בזה תפלה מועלת, ומקרא מלא דבר הכתוב, מי יתן והי' לבבם זה להם ליראה וגו', ועיין בספר לקוטי תורה לרבנו הזקן – אשר השנה שנת המאה וחמשים להסתלקות הילולא שלו – במדבר טו' ע"א ובהמצוין שם לחדו"א מהרש"א ע"ז ד' ע"ב וכו'.

ג) בענין חזרת משניות בלכתו בדרך וכו' שקס"ד שזה מפריע ללימוד בעיון, מובן שאינו כלל וכלל, כיון שבמצות תלמוד תורה שני האופנים ישנם, הן לגירסא והן לעיונא, ואפילו בגדול בתורה שגם לימוד לבקיאות צ"ל, שלא לשכוח ח"ו תלמודו, וכמבואר גם בהלכות ת"ת לרבנו הזקן.

בטח שומר על שלשת השיעורים דחומש תהלים ותניא הידועים.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

תוכן המאמר

העילוי בהמשכת רחמים וחסד ע"י משפט וצדקה (י"ג מדה"ר והבחי' שלמעלה מהם) בזמן הגלות – כיון שדוקא ע"י ירידת הגלות באים לעלי' גדולה יותר.

ביאור הפסוק „איכה יעיב וגו'" – למעליותא – ש„יעיב" הוא בחי' עב וענן דקדושה, שעל ידו נעשה הענין ד„איכה" – חיבור „אי" (ע"ס והבחי' שלמעלה מהם) עם „כה" (מלכות). וענין זה נעשה ע"י בירור בחי' העב דקליפה, שזהו"ע התשובה – „באפו", שמורה על הגבורות שבעבודת התשובה.

„השליך משמים ארץ תפארת ישראל" – שע"י הירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ניתוסף ב„תפארת ישראל" (עבודת הצדיקים) העילוי דעבודת התשובה שהיא באופן של השלכה – למעלה מהשתלשלות. „ולא זכר הדום רגליו ביום אפו" – שלעת"ל תהי' ההשפעה למלכות שלא ע"י ז"א (הדום רגליו, בחי' היסוד).

שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים: ברכות לג, ב. וש"נ.

ומקרא מלא .. מי יתן והי' לבבם זה להם ליראה וגו': ואתחנן ה, כו.

בספר לקוטי תורה .. במדבר טו' ע"א: ושם: „יש לפרש עפמ"ש מי יתן והי' לבבם זה להם ליראה אותי .. ועיין מזה ברכות ס"פ כי תבוא*: הי' להם לומר אתה תן. וכ"ה בגמרא (דע"ז דף ד' ע"ב ודף ה' סע"א). והקשה מהרמ"א** כי הלא ארז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואיככה יוכלו לומר תן אתה. ומהרש"א בח"א שם כתב וז"ל: גם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, מ"מ פשיטא דביד הקב"ה להטות לב בני אדם לטובה, דכמה כתובים מורים על זה, עכ"ל, ועם כי דבריו מוכרחים, שהרי אנו אומרים ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך .. אך א"כ איך יתפרש מאמרם ז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ולכן צ"ל כמ"ש הבחי' כאן, דפי' הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, היינו כי שמים נקראו המדות עליונות שבהן ועל ידן התנהגות העולמות שהן חסד וגבורה הנק' אש ומים וזהו ענין שמים. אבל יראת שמים אינו תולה בבחינות אלו, כ"א בבחי' שלמעלה מהמדות עליונות דלאו מכל אילין מדות איהו כלל. ועז"נ מי יתן והי' לבבם כו' .. בחי' מי – הוא א"ס ב"ה הסוכ"ע שאינו מושג כלל כו".

וכמבואר גם בהלכות ת"ת לרבנו הזקן: ראה שם פ"ב ה"ב.ג. ובכ"מ.

(* פ"ז, יו"ד; ושם: „בשעה שעמדו ישראל על הר סיני ואמרו (משפטים כד, ז) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, אמר הקב"ה (ואתחנן שם) מי יתן והי' לבבם זה להם. שמעו ישראל ושתקו .. הי' להן לומר – רבש"ע אתה תן, לפיכך אמר משה (תבוא כט, ג) ולא נתן ה' לכם לב לדעת".

(** מה"ר משה אלשיך (עה"פ ואתחנן שם).

בס"ד. ש"פ דברים, ח' מנחם-אב (ערב ת"ב), ה'תשל"ד

(הנחה בלתי מוגה)

ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה¹. ומביא בלקו"ת² מאמר המדרש³ עה"פ⁴ ושמר לך גו', אברהם נתן לבניו שני אריסין, שנאמר⁵ כי ידעתיו גו' ושמרו דרך לעשות צדקה ומשפט, אף הקב"ה זקף להן שני אריסים כנגדן, חסד ורחמים כו', עמדו ישראל וכישרו את עצמן כו', שכך כתיב ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה, אף הקב"ה הביא את שלו, שכך כתיב⁶ כי ההרים ימושו גו' וחסדך מאתך גו' אמר מרחמך הוי'. ומבאר⁷, שבחי' רחמים וחסד הנמשכות ע"י משפט וצדקה הם בחי' נעלות ביותר. בחי' הרחמים הנמשכת ע"י בחי' משפט הו"ע גילוי י"ג מדה"ר המתגלים ביוהכ"פ [נדממשפט בכלל שייך לעשי"ת, שלכן אומרים אז המלך המשפט⁸, אבל עיקר ענין הרחמים הנמשך ע"י המשפט הוא גילוי י"ג מדה"ר המתגלים ביוהכ"פ, שאז הוא השלימות דעשי"ת]. ובחי' החסד הנמשך ע"י הצדקה הוא למעלה גם מבחי' י"ג מדה"ר הנ"ל, והו"ע ההמשכה מבחי' פנימית חסד עליון שבבחי' א"ס ממש כו'⁹, ועיקר התגלות בחי' חסד עליון הזה הוא בחג הסוכות לאחר קדימת עשי"ת, וכמובא בלקו"ת מפע"ח¹⁰ שסוכות הוא בחי' צדקה.

ויש להוסיף בזה, שע"פ המבואר שם בנוגע לענין המשפט שעל ידו נעשית המשכת בחי' הרחמים כו', שנוסף על ענין התורה שנקראת משפט¹¹, קאי גם על בחי' משפט שעושה האדם בנפשו כו' (ע"ד המבואר¹² בענין הכתיבה והביטוש שאדם עושה בעצמו, שע"ז ממשך גילוי בחי' י"ג מדה"ר), יש לבאר גם השייכות למ"ש (ציון במשפט) תפדה ושבי' (בצדקה), שמורה על ירידת הגלות, שנמצאים במצב שצריך

- (1) ישע"י א, כז.
- (2) פרשתנו א, ג.
- (3) רבות פ' עקב (דב"ר פ"ג, ז).
- (4) עקב ז, יב.
- (5) וירא יח, יט.
- (6) ישע"י נב, י.
- (7) לקו"ת שם, ד.
- (8) טושו"ע ואדה"ז או"ח ר"ס תקפב.
- (9) ושם, "שאינ בו שום תערוכות דין כלל", משא"כ יוהכ"פ שנקרא יום הדין והמשפט.
- (10) סוף שער הסוכות (בשם הרח"ו).
- (11) לקו"ת שם א, סע"ב — ע"פ ת"א וישב מ, יג.
- (12) לקו"ת בהעלותך לא, א.

ש"פ דברים, חזון, ח' מנחם-אב, ה'תשל"ד

(ו) **וע"פ** הידוע שלימוד כל ענין בתורה פועל וממשיך ענינו, וכמו הלימוד בפרשת הקרבנות, שעל ידו פועלים את הענינים שנמשכים ע"י הקרבת הקרבנות, כאמרז"ל⁵⁶ כל העוסק בתורה כאילו הקריב כו', וכמ"ש⁵⁷ ונשלמה פרים שפתינו, הנה יה"ר שהלימוד בתורה בענינים הנ"ל יפעל למהר ולקרב קיום ענינים אלו, כאשר יקויים היעוד⁵⁸ שיהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, בקרוב ממש ובעגלא דידן.

(58) זכר"י ח, יט.

(56) מנחות בסופה.

(57) הושע יד, ג.

הוספה

א

בי"ה, יא' מני"א תשכ"ג
ברוקלין

האברך ... שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מחי' מני"א.

(א) איך להשפיע על פלוני וכו',

מובן שזה תלוי בתכונת נפשו, מדת היראת שמים שלו, ועוד, ויתייעץ עם אלו המכירים אותו.

(ב) האם תפלת יחיד מהניא.

ממאמר רז"ל, המתפלל על חברו וכו' נענה תחלה, מובן אשר מהניא,

א

תפלת יחיד: ראה ברכות ח, רע"א. ובכ"מ. — מהמשך הענינים דלהלן משמע ששאלתו זו של הנמען: "האם תפלת יחיד מהניא", באה בהמשך לשאלתו הקודמת: "איך להשפיע על פלוני וכו'" (באיזה ענין הקשור, כנראה, לקיום תומ"צ).

ממאמר רז"ל, המתפלל על חברו וכו' נענה תחלה: ב"ק צב, א. וראה גם תו"מ התוועדויות חמ"א (תשכ"ה ח"א) ס"ע 150.

מעט⁴⁹, כי אם באופן של השלכה דוקא, למעלה מהשתלשלות דנפש האדם, ועי"ז נמשך מבחי' האור שלמעלה מהשתלשלות⁵⁰. וזהו השליך משמים ארץ תפארת ישראל, תפארת ישראל הו"ע עבודת הצדיקים, שהיא בסדר והדרגה (מעט מעט). ועי" השליך משמים ארץ כפשוטו, שהו"ע ירדת הנשמה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, הנה עי"ז דוקא מגיעים לעבודת התשובה (שלמעלה מעבודת הצדיקים), שהיא באופן דהשלכה, למעלה מהשתלשלות כו'. וזהו איכה יעיב באפו גו' השליך משמים ארץ גו', שע"י ענין הגבורות (אפו) שבעבודת התשובה (כנ"ל ס"ג), נעשה הענין דהשליך משמים ארץ באופן שלמעלה מהשתלשלות, ועי"ז נמשכת הבחי' היותר עליונה דאיכה יעיב (כנ"ל ס"ב).

(ה) **וּמְסִיִּים** בכתוב⁵¹, ולא זכר הדום רגליו ביום אפו. והענין בזה, דהנה, בפיי' הדום רגליו איתא במדרש⁵¹ שהוא הדם של בין רגליו של זקן (המילה דאברהם), ובספירות הו"ע יסוד ז"א. ופי' ולא זכר הדום רגליו, יש לומר, שלעת"ל תהי' ההשפעה למלכות שלא ע"י ז"א, אף שבדרך כלל מקבלת בחי' המלכות מבחי' ז"א. וע"ד הידוע⁵² שבר"ח מתעלית המלכות לקבל מבחי' החכמה שלא ע"י ז"א, והיינו, שאע"פ שגם אז נשאר המלכות במקומה ואינה מתעלית למעלה (כמו בשבת), שלכן ר"ח מותר בעשיית מלאכה [והאיסור דעשיית מלאכה הוא רק מנהג, ורק לנשים⁵³], מ"מ ה"ה מקבלת מהחכמה שלא ע"י ז"א. ובענין זה יש מעלה בר"ח על שבת, שדוקא בר"ח (משא"כ בשבת) אין המלכות טפילה לז"א, לפי שמקבלת מבחי' החכמה. אך עיקר עליית המלכות שתתעלה לקבל מבחי' שלמעלה מבחינת ז"א, יהי' לעת"ל, ועז"נ ולא זכר הדום רגליו. ומ"ש (ולא זכר הדום רגליו) ביום אפו, הרי זה מצד השייכות של ספירת המלכות לבחינת הגבורות⁵⁴, שענין זה יהי' גם לעת"ל (ע"ד שגם בר"ח נשאר המלכות במקומה). וע"ד הידוע בענין הקו, שגם לעת"ל, שהקו יהי' נוגע ודבוק גם בעיגול שמתחתיתו⁵⁵, יהי' נקרא בשם קו, שהוא קו קצר כו'.

(49) לשון הכתוב — משפטים כג, ל. פמ"ה).
 (50) ראה גם ד"ה איכה הנ"ל סוס"ו תר"מ).
 (51) איכ"ר פ"ב, ג.
 (52) ראה לקו"ת ברכה צו, ד ואילך.
 (53) סה"מ להצ"צ סט, א ואילך. אוה"ת בראשית.
 (54) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' מה. סה"מ תרנ"ט ע' קו. המשך תער"ב פס"ב (ח"א ע' ק"ז נס"ע קנד).
 (55) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' מה. סה"מ תרנ"ט ע' קו. המשך תער"ב פס"ב (ח"א ע' ק"ז נס"ע קנד).
 (56) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' מה. סה"מ תרנ"ט ע' קו. המשך תער"ב פס"ב (ח"א ע' ק"ז נס"ע קנד).

לפדי' (תפדה) ולהשבה (ושבי') מן הגולה¹³, ובפרט להפירושו¹⁴ ששבי' הוא מלשון שבויים, שיש עילוי גדול יותר בהמשכת בחי' רחמים וחסד ע"י משפט וצדקה שבזמן הגלות (זמן דבין המצרים) דוקא, כיון שדוקא ע"י ירדת הגלות באים לעלי' גדולה יותר כו'.

(ב) **וְעַנְיָן** זה שדוקא ע"י הירידה באים לעילוי גדול יותר כו', מודגש גם בפסוק¹⁵ איכה יעיב באפו וגו' שבמגילת איכה. ובהקדים, דהנה ידוע מ"ש הצ"צ ברשימותיו על מגילת איכה¹⁶, "ע"ד שהקללות יהפכו לברכות, א"כ י"ל ג"כ איכה לעליות". ומבאר בארוכה את הפסוקים שבאיכה ישבה (גם) למעליותא. וממ"ש שזהו ע"ד שהקללות יהפכו לברכות, מובן, שכשם שהפירושו למעליותא שבתוכה שבתורת משה (בספר ויקרא¹⁷ ובספר דברים¹⁸) הוא בכל הפסוקים שבה, כן הוא גם בנוגע למגילת איכה שכתב ירמיהו¹⁹ [ובפרט לפי המבואר בקבלה²⁰ שירמיהו הי' גלגול (ניצוץ) של משה, שלכן שניהם נתנבאו באיכה²¹], שהפירושו למעליותא הוא לא רק בפסוקי איכה ישבה, אלא גם בפסוקים דאיכה יעיב ובכל מגילת איכה.

(ג) **וְהַעֲנִיָּן** הוא, דהנה, רש"י פירש יעיב יאפיל, כד"א השמים התקדרו בעבים²². ומבאר הצ"צ²³, שענין עבים ואופל זה י"ל דהיינו מה שירדה מל' דקדושה להשפיע במל' דק"נ כו'. וזהו איכה יעיב גו', שירדה בת ציון להתלבש בכיסוי עב, עד שאינה יכולה לעלות כו', והוא ג"ק שלמטה מק"נ כו'. אך עכ"ז ע"י תשובה יוכלו לעלות כו'. וממשיך, שע"י הצדקה אזי זורח בחושך אורך ואפלתך כצהרים²⁴, שמבחי' אפלה הנ"ל יצאו לאור גדול, והוא ע"ד שיומשך יתרון האור דוקא מהחושך כו'²⁵. ואז נאמר²⁶ מי אלה כעב תעופינה וגו', ואמרו רז"ל²⁷ זכו מעלן ומרומן כעב, שנאמר מי אלה כעב תעופינה כו'. ובמ"א²⁸ נתבאר שיש

(13) רד"ק ומצו"ד עה"פ.
 (14) לקו"ת שם, ג.
 (15) איכה ב, א.
 (16) אוה"ת נ"ך ח"ב ע' א"לד.
 (17) בחוקותי כו, יד-לח.
 (18) תבוא כח, טרסח.
 (19) ראה גם פרש"י ירמיהו א, ה.
 (20) ראה מגלה עמוקות אופן פד. מדרש
 (21) תלפיות ענף ירמיהו. קהלת יעקב מערכת ירמיהו.
 (22) סדה"ד ג"א רח"צ.
 (23) איכ"ר רפ"א.
 (24) מלכים-א יח, מה.
 (25) שם ע' א'עד ואילך.
 (26) ישע"י נח, יו"ד.
 (27) ע"פ קהלת ב, יג.
 (28) ישע"י ס, ח.
 (29) במדבר פ"כ, כ.
 (30) ראה אוה"ת נח ח"ג תרנב, א.
 (31) משפטים ח"ז ע' ב'תשלז. סוכות ע' א'תשכו ואילך.

ב' בחי' עב וענן, הא' בקליפה, וכמ"ש במרכבת יחזקאל²⁹ רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול כו', והב' בקדושה³⁰ מאד נעלה, כמ"ש ע"פ³¹ ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן [וע"ד מ"ש³² ומשה נגש אל הערפל, שערפל זה הוא בחי' נעלית ביותר³³, שהרי ענין זה שמשו נגש אל הערפל הי' במ"ת, שהי' אז גילוי נעלה ביותר לכאו"א מישראל, ומ"מ, גם אז רק משה נגש אל הערפל (משא"כ כל ישראל), ומזה מובן שבחי' הערפל (ועד"ז בחי' איכה יעיב) הוא נעלה יותר גם מהגילוי שהי' לכל ישראל בשעת מתן תורה]. וזהו ענין מי אלה (כעב תעופינה), שיתחבר בחי' מי (שמורה על העלם), עלמא דאתכסיא, עם אלה (בחי' גילוי), שהם בחי' אלה שמות בני כו"³⁴, ואזי כעב תעופינה. ויש לומר, שהחיבור דבחי' מי עם בחי' אלה נעשה מצד המשכת בחי' העב שהוא בחי' מאד נעלה כנ"ל.

ועפ"ז יש לפרש מ"ש איכה יעיב וגו' גם למעליותא, שיעיב הוא בחי' עב וענן דקדושה, שהיא בחי' נעלית ביותר, כנ"ל. ומ"ש איכה (יעיב), י"ל ע"פ ביאור הצ"צ³⁵ בפירוש איכה (ישבה), אי כה³⁶, שהיו"ד דאיכה מורה על עשר ספירות [וע"פ מ"ש במדרש²¹ שהיו"ד דאיכה מורה על עשה"ד, יש לומר, שבע"ס שנרמזים ביו"ד דאיכה נכללים גם ע"ס הגנוזות, שהרי עשה"ד הם בבחינת חקיקה, ודוגמתם בספירות הם ע"ס הגנוזות שהם מיני' ובי"ב³⁷], והאל"ף (שלפני היו"ד ולמעלה ממנו) מורה על בחי' שלמעלה מע"ס [למעלה גם מע"ס הגנוזות³⁸]. וכה דאיכה מורה על בחי' המלכות, שנקראת כה³⁹ [וגם ככה⁴⁰], להיותה בחי' דמות לכו', בחי' כדמותינו. ופירוש איכה [אי וכה בתיבה אחת] הוא החיבור דבחי' אי (ע"ס הגנוזות ולמעלה יותר) עם בחי' כה (מלכות). ועפ"ז יש לפרש גם מ"ש איכה יעיב, שהענין דאיכה, חיבור אי עם כה, נעשה מצד הבחי' היותר עליונה דיעיב דוקא, וכנ"ל בענין מי אלה כעב תעופינה, שהחיבור

(29) א, ד.
 (30) ראה גם ד"ה איכה יעיב תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' קצג).
 (31) פקודי מ, לה. וראה לקו"ת ויקרא א, א ואילך. אוה"ת שם ע' ר"ז ואילך.
 (32) יתרו כ, יח.
 (33) ראה ד"ה ומשה נגש אל הערפל באוה"ת יתרו ע' א"ח ואילך. ד"ה הנ"ל תשכ"ה (סה"מ תשכ"ה ע' קמט ואילך).

דבחי' מי עם בחי' אלה (שהוא דוגמת החיבור דאי וכה), נעשה מצד בחי' העב הנ"ל.

וזהו גם מ"ש איכה יעיב גו' את בת ציון, שכנס"י נקראת כאן בשם בת ציון, לפי ששם זה דוקא מורה על תכלית המעלה. דהנה, מבורא בארוכה בדרושי חנוכה⁴¹ עה"פ⁴² רני ושמחי בת ציון, שהטעם שכנס"י נקראת (בפסוק זה) בשם בת דוקא [אף שהתואר בת מורה לכאורה על בחינה תחתונה, וכדאייתא במדרש⁴³ לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' לא זו מחבבה עד שקרא אחותי כו' לא זו מחבבה עד שקראה אמי], כי לעת"ל תתעלה בחי' בת למעלה מבחי' אם. ועד"ז י"ל בפסוק איכה יעיב גו' את בת ציון, שהטעם שכנס"י נקראת כאן בשם בת ציון דוקא הוא מצד העילוי דבחי' בת שיהי' לעת"ל.

ויש לקשר פירוש זה (למעליותא) עם הפירוש הפשוט, כי, המשכת בחי' העב דקדושה היא ע"י בירור העב דקליפה (יעיב כפשוטו), וכנ"ל מדברי הצ"צ, שירדה בת ציון להתלבש בכיסוי עב דקליפה עד שאינה יכולה לעלות, אך עכ"ז ע"י התשובה יוכלו לעלות כו', והיינו לפי שע"י התשובה נעשה בירור בחי' עב דקליפה, ועד שזדונות נעשים כזכיות⁴⁴ (ולא רק כזכיות, בכ"ף הדמיון, אלא גם זכיות ממש⁴⁵), ולכן הנה דוקא ע"ז נמשך בחי' העב דקדושה הנ"ל. וזהו מ"ש איכה יעיב באפו, כי אפו מורה על הגבורות, שבעבודה הו"ע התשובה באופן דגבורות, היינו, שמתנתק (ער זאגט זיך אָפּ) מעצמו ומכל עניניו כו', ורוצה לשוב להוי', וע"י גבורות אלו (באפו) נעשה המשכת העב (יעיב) דקדושה.

ד) וממשיך בכתוב⁴⁶, השליך משמים ארץ תפארת ישראל, ופירש רש"י השליכם לארץ בבת אחת ולא מעט מעט, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא (כפי שהובא ונתבאר ברשימות הצ"צ על מגילת איכה⁴⁶). ויש לבאר ענין זה גם למעליותא, שהשליך משמים ארץ מורה על עבודת התשובה, כי, נוסף לכך שענין התשובה הוא לא בשמים⁴⁷, אלא רק למטה בארץ דוקא⁴⁸, הרי העבודה דתשובה היא לא באופן דסדר והדרגה, מעט

(41) ראה תו"א מקץ לו, א ואילך. אוה"ת
 חנוכה שיג, ב ואילך.
 (42) זכרי' ב, יד.
 (43) שמו"ר פנ"ב, ה.
 (44) יומא פו, ב.
 (45) ראה תניא פ"ז.
 (46) אוה"ת שם ע' א'עב ואילך.
 (47) ע"פ נצבים ל, יב.
 (48) ראה לקו"ת פינחס עה, סע"ב ואילך.
 סהמ"צ להצ"צ לט, סע"ב ואילך.